

Usnesení Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 11.09.1968, sp. zn. 7 Tz 23/68, ECLI:CZ:NS:1968:7.TZ.23.1968.1

Číslo: 24/1969

Právní věta: K výkladu článku 66 smlouvy mezi Československou socialistickou republikou a Maďarskou lidovou republikou o úpravě právních vztahů ve věcech občanských, rodinných a trestních č. 91/1962 Sb., ve vztahu k ustanovení § 164 odst. 1 tr. ř. Uvedená smlouva vychází ze zásady vzájemného oznávaní důkazů a úkonů provedených orgány smluvních stran, pokud neodporují právnímu řádu některé smluvní strany. Jestliže byly v přípravném řízení po vznesení obvinění orgány Maďarské lidové republiky provedeny výslechy svědků, vyšetřovací pokus a další důkazy podle předpisů platných v Maďarské lidové republice, které odpovídají ustanovením československého trestního řádu, není třeba aby pro trestní stíhání před československými soudy byly tyto důkazy opakovány československým vyšetřovatelem, třebaš byly provedeny před zahájením trestního stíhání podle československých předpisů.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 11.09.1968

Spisová značka: 7 Tz 23/68

Číslo rozhodnutí: 24

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Dokazování, Mezinárodní úprava právních vztahů, Vyšetřování

Předpisy: 141/1961 Sb. § 164

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 24/1969 sb. rozh.

K výkladu článku 66 smlouvy mezi Československou socialistickou republikou a Maďarskou lidovou republikou o úpravě právních vztahů ve věcech občanských, rodinných a trestních č. 91/1962 Sb., ve vztahu k ustanovení § 164 odst. 1 tr. ř.

Uvedená smlouva vychází ze zásady vzájemného oznávaní důkazů a úkonů provedených orgány smluvních stran, pokud neodporují právnímu řádu některé smluvní strany.

Jestliže byly v přípravném řízení po vznesení obvinění orgány Maďarské lidové republiky provedeny výslechy svědků, vyšetřovací pokus a další důkazy podle předpisů platných v Maďarské lidové republice, které odpovídají ustanovením československého trestního řádu, není třeba aby pro

trestní stíhání před československými soudy byly tyto důkazy opakovány československým vyšetřovatelem, třebaš byly provedeny před zahájením trestního stíhání podle československých předpisů.

(Usnesení Nejvyššího soudu z 11. září 1968, [7 Tz 23/68.](#))

Nejvyšší soud zamítl podle § 268 odst. 1 tr. ř. stížnost pro porušení zákona podanou generálním prokurátorem proti usnesení krajského soudu v Ostravě z 30. října 1967 sp. zn. 3 To 456/67, jímž byla zamítnuta stížnost okresního prokurátora proti usnesení okresního soudu, kterým byla vrácena podle § 188 odst. 1 písm. f) tr. ř. prokurátorovi věc k došetření.

Z odůvodnění:

Okresní prokurátor v Ostravě podal dne 8. září 1967 okresnímu soudu v Ostravě obžalobu na obviněného J pro trestný čin znásilnění podle § 241 odst. 1 tr. zák. spáchaný tím, že obviněný jako účastník turistického zájezdu do Maďarska dne 30. června 1964 v Budapešti v hotelu „Citadella“ asi ve 3.00 hod. v podnapilosti povalil na postel recepční hotelu Z. R., rukou jí ucpával ústa, aby nekřičela, rval se s ní, strhl z ní sukni i kalhotky, a když zápasem zeslábla, vykonal na ní přes její odpor soulož.

Okresní soud v Ostravě při předběžném projednávání obžaloby vrátil věc prokurátorovi k došetření podle § 188 odst. 1 písm. f) tr. ř.

Proti tomuto usnesení podal okresní prokurátor stížnost, kterou krajský soud v Ostravě usnesením z 30. října 1967, sp. zn. 3 To 456/67 podle § 148 odst. 1 tr. ř. zamítl.

Proti posléze uvedenému usnesení podal generální prokurátor stížnost pro porušení zákona, v níž uvedl, že v přípravném řízení nedošlo k žádným vadám, které by měly být došetřením odstraněny, že provedenými důkazy byla věc dostatečně objasněna, aby mohla být podána na obžalovaného obžaloba, takže vše nyní záleží na posouzení věrohodnosti obviněného a poškozené, která nemůže být již dalším vyšetřovacím úkonem objasněna a že bude nyní povinností soudu, aby z osobního výslechu při hlavním líčení dospěl k závěru o věrohodnosti těchto osob.

Nejvyšší soud přezkoumal na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, jež mu předcházelo a shledal, že zákon nebyl porušen.

Okresní soud vrátil věc prokurátorovi k došetření s odůvodněním, že v přípravném řízení byl porušen zákon v ustanovení § 164 odst. 1 tr. ř. a že věc není náležitě objasněna. Okresní soud odůvodnil toto své rozhodnutí především tím, že bylo porušeno ustanovení § 164 odst. 1 tr. ř. postupem orgánů vyšetřování v tom směru, že vyšetřovatel měl opakovat důkazy provedené před zahájením vyšetřování. Dále pak okresní soud vytýká neúplnost řízení a nutnost provést opětný výslech poškozené Z. R. a její konfrontaci s obviněným za účelem odstranění rozporů ve výpovědi poškozené, zjistit a vyslechnout účastníky československé turistické výpravy do Maďarska, kteří byli ubytováni v pokojích sousedících s pokojem, kde došlo k souloži mezi obviněným a poškozenou, a to za tím účelem, aby bylo zjištěno, zda někdo z účastníků výpravy slyšel volání poškozené o pomoc, zjistit a vyslechnout osobu, které přišly do hotelu s obžalovaným a zdržovaly se ve společenské místnosti do okamžiku rozhovoru obžalovaného s poškozenou, provést za přítomnosti obžalovaného, jeho obhájce a poškozené vyšetřovací pokus na místě činu, aby byla zjištěna slyšitelnost volání poškozené o pomoc, provést rekonstrukci a fotodokumentaci jednotlivých fází jednání obžalovaného a konečně vyslechnout lékaře, který provedl vyšetření poškozené o tom, zda její zranění v krajině křížové mohlo vzniknout při dobrovolné souloži a zda poškozenou popisované násilné jednání obžalovaného mohlo zůstat bez zjevných stop na těle poškozené. Tato došetření mají provést československé vyšetřovací

orgány.

Krajský soud se ztotožňuje se závěry okresního soudu, že je třeba provést došetření za účelem zjištění, zda šlo mezi obviněným a poškozenou o dvě soulože, či o jednu přerušovanou soulož, zda šlo skutečně o násilnou soulož, jak tvrdí poškozená, či o dobrovolnou soulož ze strany poškozené, jak tvrdí obviněný a dále provedení dalších důkazů ve smyslu usnesení okresního soudu.

Rozsudkem obvodního soudu pro Budapešť II, XI, XII, z 10. září 1964 čj. B II. 1501/1964/4 byl obviněný J zproštěn obžaloby pro trestný čin násilné pohlavní soulože (znásilnění). K odvolání prokurátora byl tento rozsudek zrušen usnesením městského soudu hlavního města Budapešti z 28. ledna 1965 čj. Bf XXVII 4799/1964/10 a věc byla vrácena soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí. V tomto stadiu byla pak věc předána československým justičním orgánům podle článku 66 Smlouvy č. 91/1962 Sb. K tomuto postupu došlo na základě dopisu ministerstva spravedlnosti Maďarské lidové republiky z 12. října 1965. Naše ministerstvo spravedlnosti zaslalo spisy Genetální prokuratuře k zavedení trestního řízení proti obviněnému J.

Usnesením ministerstva MLR hlavní policejní hejtmanství pro XI. okres z 30. června 1964 bylo zahájeno vyšetřování a usnesením téhož orgánu z téhož data byl pachatel prohlášen obviněným. Všechny vyšetřovací úkony (výslech poškozené a obviněného) byly orgány MLR provedeny po tomto datu.

Je nyní otázka, zda tyto úkony musí být podle § 164 odst. 1 tr. ř. po vznesení obvinění našimi orgány provedeny našim vyšetřovatelem znovu, případně i dožádáním do MLR.

Smlouva mezi ČSSR a MLR o úpravě právních vztahů ve věcech občanských, rodinných a trestních č. 91/1962 Sb. vychází ze zásady vzájemného uznávání důkazů a úkonů provedených orgány smluvních stran, pokud nepodporují právnímu řádu některé smluvní strany. Ve smyslu zásad reciprocity je tedy třeba posuzovat důkazy a úkony provedené maďarskými orgány bezpečnosti a justice. Nutno při tom vycházet z ustanovení článků 4, 5, 6 Smlouvy mezi ČSSR a MLR, v nichž je upraven rozsah právní moci, obsah dožádání a způsob vyřízení dožádání o poskytnutí právní pomoci. Z citovaných ustanovení Smlouvy vyplývá, že obě smluvní strany si navzájem poskytují právní pomoc prováděním jednotlivých procesních úkonů, a to zásadně cestou dožádání na příslušný orgán druhé smluvní strany. Z hlediska těchto zásad Smlouvy je tedy třeba odmítnout jako nedůvodný požadavek, aby celé trestní řízení provedly československé bezpečnostní orgány znovu. Jestliže v přípravném řízení byly provedeny výslechy svědků, vyšetřovací pokus a další důkazy podle právních předpisů platných v Maďarské lidové republice a pokud tyto předpisy odpovídají ustanovením československého trestního řádu o provádění důkazů, nebyl tento postup v rozporu s ustanovením § 164 odst. 1 tr. ř. vzhledem k obsahu smlouvy mezi ČSSR a MLR.

I když jde o případ, který československé orgány převzaly ke stíhání podle citované smlouvy s MLR, není tento případ typicky takový, jaký má na mysli smlouva. O typický případ by šlo, kdyby nás úřady MLR požádaly o převzetí stíhání našeho občana, který spáchal na území MLR trestný čin a žádné vyšetřovací úkony tam prováděny nebyly. V takovém případě by se pak plně uplatnily čl. 4, 5, 6 a 66 cit. smlouvy, československé orgány by musily proti obviněnému vznést obvinění a pak provést vyšetřovací úkony dožádáním v MLR. V dané věci jde však o případ, v němž orgány MLR činné v trestním řízení provedly již samy vyšetřování a teprve po zrušení již vydaného zprošťujícího rozsudku nám věc předaly k pokračování v trestním stíhání. Je proto nutno vyšetřovací úkony provedené po vznesení obvinění vyšetřovacími orgány MLR pokládat za úkon takové hodnoty, jakoby byly provedeny u nás po vznesení obvinění, pokud odpovídají našim předpisům o vyšetřování.

V dalším obsahu odůvodnění pak Nejvyšší soud uvedl, které důkazy je nutno provést při došetřování věci prokurátorem.